

Vize a cíle Agronomické fakulty Mendelovy univerzity v Brně pro období 2018-2022

Prof. Ing. Květoslava Šustová Ph.D.

Vážené kolegyně, vážení kolegové, milí studenti,

přestavuji vám své vize Agronomické fakulty, která mi již dvacet dva let umožňuje věnovat se tak krásné profesi, jakou je pedagogická a vědecká činnost. V názvu fakulty je půda, pole a já vnímám poslání fakulty v dnešní přetechizované společnosti velice silně: návrat k půdě, k přírodě a její dokonalosti, k přírodním zdrojům, k lokální produkci, ke kvalitním potravinám. **Posláním fakulty** je tedy přinášet lidem, kteří se vracejí k původním hodnotám, naše znalosti, pomáhat jim svými vědomostmi, připravovat kvalitní absolventy pro zemědělské, potravinářské, environmentální a aplikované technologie. Buďme hrdí na naši fakultu, protože její význam se bude neustále zvyšovat.

Ucházím se o místo děkana Agronomické fakulty a jsem si vědoma toho, že budu muset čelit mnohým výzvám. Mým přáním je pracovat pro vás, vytvářet prostor pro vaši tvůrčí práci, využít všechny svoje síly a schopnosti k tomu, abyste se cítili na fakultě užiteční, spravedlivě oceňovaní, svobodní. Jsem přesvědčena, že pokud vytvoříme podmínky, které umožní růst a rozvoj akademickým pracovníkům a studentům, poroste také Agronomická fakulta. Věřím, že tvoříme tým lidí, kteří mají společné vize a společné cíle.

Agronomickou fakultu si představuji jako fakultu, která:

- je **vysoce respektovaným partnerem** pro další vzdělávací systémy, pro výzkumná pracoviště, pro komerční i veřejnou sféru;
- nabízí **hodnotné vysokoškolské vzdělání** stojící na kvalitních základech potřebných pro studium daných studijních oborů či nově akreditovaných studijních programů, přitahuje a udržuje různorodé talenty;
- je **svobodným a přátelským prostředím stojícím na jasných hodnotách**, ve kterém prospívají akademičtí pracovníci, studenti i ostatní zaměstnanci a které umožňuje všem jednotlivcům dosažení jejich plného potenciálu;
- je **motivujícím a stimuluujícím pracovním prostředím pro akademické pracovníky a studenty** pro jejich osobní rozvoj a růst;
- **vytváří prostředí pro spolupráci** a otevřenou výměnu myšlenek, kde může vzkvétat výzkum, kreativita, inovace a podnikavost ve všech oblastech jejího působení.

Agronomická fakulta vyznává hodnoty, které tvoří základ její vnitřní kultury a jsou široce sdíleny celou akademickou obcí. Jsou to především:

- **Tvořivost**, která se projevuje v naší otevřenosti vůči novým myšlenkám, intelektuální zvědavosti, podnikavém duchu a ochotě zdravě riskovat.
- **Odvaha**, neboť víme, že bez podstoupení rizika není žádné inovace. Jsme natolik odvážní, abychom zpochybňovali status quo, pobízeli k novým způsobům myšlení a soustředili se na ty věci, ve kterých dokážeme vyniknout.
- **Morální integrita**, která se odráží v dodržování nejvyšších etických norem v našem osobním i profesním chování, transparentnosti a zodpovědnosti ve výzkumu i ve výuce.
- **Spolupráce**, která spočívá v našem interdisciplinárním přístupu, v prolínání teoretického s praktickým, v prohlubování vztahů v nejširším měřítku.
- **Udržitelnost**, jež se projevuje ve společném odhodlání být příkladem při ochraně a nakládání s našimi přírodními zdroji, přístupu k vědě a výzkumu, v našem přístupu k zodpovědnému plánování.

Cíle fakulty

Hlavním cílem fakulty pro období let 2018 až 2022 je zachování její oborové rozmanitosti, zajišťující, že fakulta bude vyváženě diverzifikovaná v hlavních oblastech činnosti, tj. v základním i aplikovaném výzkumu, kvalitním vzdělávání a transferu znalostí a technologií do praxe. Přitom je důležité reflektovat aktuální společenský vývoj, nejnovější vědecké poznatky a specifika fakulty.

Agronomická fakulta umožňuje svým zaměřením věnovat se v dalším vzdělávání a výzkumu široké škále oblastí, ať už je to produktivní zemědělství (zejména udržitelnost zemědělského a potravinářského systému, obnova a posílení venkova, lokální produkce potravin, produkce bezpečných a kvalitních potravin, krmiv a biomateriálů s vysokou hodnotou, nové potravinové zdroje); řízení rizik (snížení rizik, kterým zemědělská a potravinářská produkce musí čelit v souvislosti se změnami klimatu, migrací škůdců, chorob a škodlivých organismů, se změnou spotřebitelských nároků, problémy s distribucí a uváděním na trh); zemědělství s přínosy pro životní prostředí (půdní zdraví, recyklace živin, snižování znečištění povrchových a podzemních vod, oživení krajiny a ochrana našich přírodních zdrojů a biologické rozmanitosti). Právě této různorodosti je třeba využívat pro hledání partnerů na regionální, státní i mezinárodní úrovni pro společné výzkumné a vzdělávací aktivity.

Cíl: Zvyšování kvality vzdělávání

Jedním ze základních cílů fakulty je vzdělávání. Chceme určovat směr v oboru, vynikat mezi konkurenčními fakultami, nabízet hodnotné a kvalitní vzdělávání nezbytné pro úspěch našich studentů v jejich profesním uplatnění. Často slyšíme stesky na snižující se úroveň studentů, kteří k nám přicházejí ze středních škol. V tomto případě se i my musíme učit. A to učit se pracovat s takovými studenty, jací k nám přicházejí. Je třeba zamýšlet se nad tím, co má být dnes v oblasti vzdělávání nejvyšším cílem. Dle mého názoru musíme být přístupni novým metodám výuky, naučit studenty především správně zpracovávat informace, které k nim přicházejí ze všech stran, spojovat už známé s novým, naučit je oddělovat důležité od méně důležitého, umožnit jim co nejlepší orientaci ve zvoleném oboru, pocít úspěšnosti a také chuť dále se vzdělávat. Stávající situaci se snižováním počtu studentů na fakultě využít ke zvýšení kvality výuky, nikoliv ke snižování počtu učitelů.

- Je třeba připravit nové studijní programy, které by měla vycházet z dosavadních zkušeností se stávajícími studijními obory na fakultě, z požadavků praxe, v návaznosti na vědu a výzkum prováděný na fakultě. Je třeba podporovat i obory, které nemusí být významné, co do počtu studujících studentů, ale jsou velmi významné společensky, z hlediska budoucího profesního uplatnění absolventů těchto specializací na trhu práce. Míň tím obory, v kterých naše fakulta hraje do jisté míry výjimečné postavení. Mít na mysli kvalitu nikoliv pouze kvantitu. Je nesmírně důležité dát prostor všem, kteří již pro fakultu, pro stávající studijní obory odvedli kus práce, kteří mají zkušenosti, ale také těm, kteří po nás nově akreditované programy budou přebírat. A stejně tak je třeba dbát při přípravě kvalitní výuky na kontinuální předávání zkušeností a znalostí, možnost vychovávat si své nástupce.
- Stěžejním při tvorbě nových studijních programů by měl být zájem studenta. Zejména v bakalářském studiu je třeba postavit dobré základy vedoucí k dalšímu možnému navazujícímu vysokoškolskému vzdělávání, což souvisí i s nutností podpory studia mnohdy nepopulárních předmětů jako je např. chemie či matematika.
- V globálním světě je nutností podněcovat a podporovat zájem studentů o aktivní znalost alespoň jednoho světového jazyka. I když je primární znalost odborné terminologie v českém jazyce, je třeba rozvíjet také schopnost studentů plynule komunikovat v cizím jazyce odborná témata. Je třeba podporovat výuku studentů v cizím jazyce s využitím mobility akademických pracovníků, zapojovat větší využívání literatury a dalších vzdělávacích zkušeností v cizím jazyce do náplně studijních předmětů. Tento cíl úzce souvisí i s podporou jazykových kompetencí učitelů a také vytvářením dostatečného prostoru na fakultě pro zahraniční lektory.

- Zájem zahraničních studentů o studium na fakultě zvýšit nabídkou atraktivním předmětů a aktivní motivační podporou učitelů vyučujících tyto předměty v anglickém či jiném cizím jazyce.
- Studentům doktorských studijních programů pomáhat při zapojování do projektů, do vědecké práce ve výzkumných organizacích i v praxi. To je, dle mého názoru, jedna z možností jak zvýšit motivaci a finanční situaci doktorandů. Primárním zdrojem financování je IGA, ale ta neřeší situaci studentů v posledním ročníku studia. Podporovat je třeba i vyšší odpovědnost osoby školitele a jeho finanční ohodnocení při úspěšném dokončení studia jeho postgraduálních studentů.
- Napomáhat přenášení poznatků a znalostí získaných aplikovaným výzkumem do vzdělání a pedagogické praxe prostřednictvím většího zapojování externích pracovníků do výuky.

Posuzovat kvalitu výuky není snadné. Pokud diskutujeme o hodnocení výuky na základě evaluací, je nutné kvalifikovaně připravit otázky, které má student zodpovědět. V opačném případě je tento systém neúčinný až zbytečný a naopak může být používán jako demotivující nástroj na učitele. Současně se ale domnívám, že bychom měli vytvářet na fakultě takové prostředí, které umožní studentům sdělovat své připomínky a názory na výuku bezprostředně vyučujícím, bez obavy z možných negativních následků. Jen tímto způsobem budeme vést studenty i sami sebe k otevřenosti, k odvaze přijímat kritiku, ke schopnosti diskutovat o problémech, k pocitu společného utváření kvalitní výuky.

Cíl: Kvalitní výzkum, vývoj a inovace

Nepochybně chceme dělat kvalitní vědecké výsledky a k tomu samozřejmě potřebujeme odpovídající přístrojové a laboratorní vybavení čili potřebujeme investovat do jejich pořízení. Je nutné zvýšit úspěšnost v získávání prostředků z nejrůznějších grantových a projektových schémat pro zajištění kontinuálního rozvoje fakulty navazováním vědecko-výzkumných aktivit na aktuálně vyhlášená grantová schémata. A je třeba si být vědomi toho, že největší tíži při zdolávání problémů s projekty nese na sobě řešitel či řešitelský tým. Je proto nutné vytvářet takové podmínky, abychom především začínajícím kolegům (a nejen jim) výzkum zcela neznechutili.

Je důležité:

- **začít se vůbec ucházet o projekty.** Podporovat ty, kteří projekty mají zájem podávat, vytvářet prostředí, které povede ke snaze granty předkládat, což úzce souvisí s podporou akademických pracovníků, jak je uvedeno dále.
- Podporovat utváření kvalitních výzkumných týmů s potenciálem k dosažení výborných výsledků, podporovat perspektivní vědecké aktivity mezioborově a také mezi ostatními fakultami. Podporovat rozvoj spolupráce s technickými univerzitami a organizacemi v tuzemsku i v zahraničí s cílem zvýšit aplikační potenciál výsledků fakulty pro inovační podnikání, výzkum a vývoj. Motivovat ke společné práci, ke společným projektům, utvářet pocit hrdosti a zodpovědnosti za dokončení společných úkolů.
- Zmapovat možnosti v otázce sdílení kapacit a případné integrace zdrojů v rámci spolupráce s partnery při zpracování úkolů výzkumu a vývoje, zvýšit efektivitu při pořízení a využívání přístrojů pro výzkum, koordinovat efektivnější využívání nákladných přístrojových a laboratorních infrastruktur s aplikační sférou. V této souvislosti cítím i potřebu provést podrobnou analýzu aplikačního potenciálu fakulty a jejich pracovišť a formulovat hlavní cíle a okruhy rozvoje fakulty v této oblasti se zaměřením na zvýšení rozsahu a kvality aplikovaného výzkumu.
- Zaměřit se na aktivní vyhledávání spolupráce s fakultami, které jsou naší fakultě kulturně blízké a mají zájem nejen o výměnu studentů a akademiků, ale i spolupráci na poli vědy a výzkumu (např. země Visegrádské čtyřky, Rakousko, Chorvatsko, pobaltské republiky apod.). Náš často přezíravý postoj k jejich snaze o spolupráci na výzkumných a vývojových projektech není na místě, poněvadž se dle mých zkušeností velice často jedná o pracoviště,

kteřá jsou vybavena špičkovou laboratorní technikou i vynikajícími specialisty v daných vědeckých disciplínách.

- Podporovat organizování mezinárodních konferencí a seminářů reflektujících aktuální vývoj a nejnovější vědecké poznatky a potřeby společnosti. Tyto aktivity napomáhají těsnějšímu propojování vědy, vzdělávání a aplikaci nejnovějších vědeckých výsledků do celospolečenské praxe a reflektování zpětné vazby v teorii a výuce.
- Systematicky vyhledávat okruh potenciálních odběratelů výsledků vědy, výzkumu a inovací, více komunikovat s partnery z komerční sféry a zaměřit výzkumné a inovační aktivity směrem k lepší komercializaci výsledků tvůrčí činnosti. Soustředit se více na české firmy či začínající podnikatele, kteří hledají cesty, jak se realizovat na trhu a být konkurenceschopní, nemají zázemí velkých zahraničních společností, ale právě proto mají zájem o spolupráci s fakultními pracovišti a o výsledky naší tvůrčí práce, o naše znalosti, dovednosti.

Cíl: Zlepšit postavení akademických pracovníků na fakultě

Bohužel je smutnou skutečností, že finanční ohodnocení akademických pracovníků na českých univerzitách je vysoce podhodnoceno. Je ale také pravdou, že v určitém bodě finančního ohodnocování přestávají peníze hrát roli, člověk hledá zaměstnání s lepší energií. Většina z nás chápe práci akademického pracovníka jako poslání či povolání. A právě proto je třeba usilovat o to, aby stávající neradostná finanční politika byla kompenzována příjemným prostředím, které chci pro akademické pracovníky vytvářet. Je třeba posilovat vědomí, že je to osobnost učitele, která přitahuje zájem studentů i veřejnosti o daný předmět, obor, disciplínu, tedy o danou fakultu.

Postavení vysokoškolského učitele je spojeno s vykonáváním celé řady činností - vzdělávání, výzkum, poradenství pro praxi. Na akademické půdě je třeba podporovat určitou rovnováhu, ale na druhou stranu je třeba dát, z mého pohledu, prostor každému akademickému pracovníkovi tak, aby mohl naplno realizovat schopnosti, v kterých může nejlépe vyniknout. K tomu je potřeba:

- vytvořit a **zavést** spravedlivý systém celkového hodnocení pedagogické a další tvůrčí činnosti akademických pracovníků, který je motivuje naplno využívat svůj potenciál a současně realizovat své představy o zapojování se do práce na fakultě. Pracovníci by měli dopředu znát, jakým způsobem budou hodnoceni. Rozhodující pro posuzování práce na fakultě by měly být výsledky jejich tvůrčí práce. K vytváření přívětivého a motivačního prostředí pro akademické pracovníky by mělo přispět i umožnění práce doma či jiné výhody. Celý systém hodnocení směřovat k tomu, aby i pro nově začínající mladé pracovníky bylo metou získávat tyto benefity, dosahovat profesního růstu a tím i akademických titulů docent a posléze profesor.
- Usilovat o provozní optimalizaci tak, aby akademický personál měl dostatek času věnovat se nejenom pedagogické činnosti, ale také výzkumné práci. S touto problematikou souvisí příprava nových akreditovaných programů, kdy je třeba zvážit, zda by nebylo efektivnější nabízet některé předměty širšímu okruhu studentů než v stávajícím systému, kdy se některé předměty vyučují v podstatě téměř stejně, ale pod jiným názvem. Otázkou je i možnost kvalifikovaně prověřit možné mezipředmětové překrývání u jednotlivých probíraných témat.
- Podporovat a motivovat jazykovou erudovanost a kompetence akademických pracovníků v podobě jazykového vzdělávání vnímám jako velice důležité, pokud chceme zavádět kvalitní studijní předměty i obory pro zahraniční studenty. Z tohoto pohledu může přispět k aktivnějšímu používání cizích jazyků širší zajišťování a větší podpora výměnných pobytů a stáží akademických pracovníků na zahraničních pracovištích, podpora a motivace k aktivnímu vystupování akademických pracovníků na mezinárodních seminářích a konferencích v zahraničí.
- Podpora a motivace akademických pracovníků k začleňování do odborných orgánů a komisí, ke spolupráci s profesními a dalšími odbornými institucemi může přinést potřebné kontakty a spolupráci na fakultu.
- Usilovat o efektivní fungování administrativy a o snižování administrativní zátěže vědeckých pracovníků. K tomuto cíli může mimo jiné přispět i lepší komunikace mezi fakultou a

univerzitními orgány (např. Centrem transferu technologií, projektové centrem), tak aby akademický pracovník měl lepší zázemí při přípravě a naplňování jednotlivých aktivit souvisejících s projekty (např. při uzavírání smluv ohledně využívání užitných vzorků, ověřených technologií, atd.). Usilovat o optimální fungování počítačové techniky na fakultě.

- Zrychlit transfer informací směrem k akademickým pracovníkům, dát jim tak větší časový prostor reagovat na různé otázky a problémy.

Vážení kolegové, vážení studenti,

moji snahu, vytvořit příjemné a tvůrčí prostředí pro vaše studium, pro vaši práci, vystihují nejlépe slova T. G. Masaryka: „Člověk, který dělá svou práci bez zájmu a jenom z chlebařství, je nešťastný a otrávený člověk.“ „Jen ta práce je plodná, která je radostná. Jen ta práce je radostná, která je dobrovolná.“

V Brně dne 27. listopadu 2017

Květoslava Šustová